

NATIONAL HEALTH SERVICE (DRŽAVNA SLUŽBA ZA ZDRAVSTVO)

Ova brošura nudi objašnjenja o radu Državne službe za zdravstvo (National Health Service (NHS)) u Velikoj Britaniji.

National Health Service pruža zdravstvenu zaštitu u Velikoj Britaniji, a finansira se iz državnog budžeta. Tražioci azila imaju pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu NHS-a dok čekaju na odluku o svom zahtevu. Za besplatne lekove, zubarske preglede, kontrolu vida i neke od ponuđenih naočara, treba vam formular HC2, kog će vam dati Državna služba za pomoć azilantima (National Asylum Support Service (NASS)), a možete ga naći i u apotekama.

Niko od zaposlenih u NHS-u, uključujući i lekare, medicinske sestre i tumače, neće podatke o vama preneti drugim licima ni organizacijama bez vaše dozvole. Sva zdravstvena zaštita je poverljiva i neće da utiče na rešenje vašeg zahteva za azil.

Kako mogu da potražim pomoć za svoje zdravlje?

Ako ste bolesni, ili ste zabrinuti za svoje zdravlje ili zdravlje bilo kog člana vaše porodice, posetite svog lokalnog lekara, kog nazivamo lekar opšte prakse (General Practitioner (GP)). Klinika lekara opšte prakse zove se ordinacija opšte medicine (Surgery) ili ambulanta (Health Centre).

Upišite se kod lekara opšte prakse što pre da dobijete lekarsku pomoć po potrebi. Kod upisivanja moraćete da kažete svoje ime, datum rođenja, adresu i broj telefona, ako ga imate. Vaš socijalni radnik, koji vam je pomogao da se preselite u smeštaj, znaće lokalne regulative za upis kod lekara.

Neki lekari opšte prakse od novih pacijenata traže da prođu kroz kontrolni pregled. Taj pregled uglavnom sprovodi medicinska sestra. Veoma je važno da prođete kroz taj pregled, čak i ako ste zdravi.

Ako lekar ne želi da vas upiše kod sebe, možete da zamolite lokalno poverenje za primarnu zdravstvenu zaštitu (Primary Care Trust) da vam dodeli lekara.

Kako mogu da zakažem pregled?

Pregled kod lekara ili medicinske sestre u ordinaciji opšte medicine najčešće trebate najaviti lično ili telefonom. Možete zahtevati da vas pregleda muški ili ženski lekar ili medicinski radnik, iako taj izbor neće uvek biti moguće ostvariti.

Ako pregled nije hitan, možda ćete trebati da pričekate nekoliko dana. Ako mislite da vam lekarski pregled treba hitno, recite to zaposleniku na šalteru za prijem kod najave, pa ćete biti primljeni istog dana ako se odluči da je tako potrebno. Ako lekar smatra da je vaše zdravstveno stanje preozbiljno da dođete ordinacije, posetiće vas u vašoj kući.

Poseta i razgovor sa lekarom trajaće pet ili deset minuta. Za svakog člana porodice koji treba da poseti lekara moraćete dogovoriti poseban pregled.

Obavezno dođite u tačno zakazano vreme na pregled, a ako ne možete da stignete, obavezno ga otkazite.

Šta u slučaju da ne razumem engleski jezik?

Ako trebate tumača, recite to zaposleniku na šalteru za prijem kod najave. Navedite koji jezik govorite, a zaposlenik će zakazati termin sa tumačem preko telefona. Veoma je važno da se dobro razumete sa lekarom, da se može doneti tačna dijagnoza vašeg problema.

Ko još radi sa lekarom opšte prakse?

- Medicinske sestre veoma su stručne u Velikoj Britaniji. One se brinu oko mnogo toga, uključujući vakcinacije, savetovanja o kontracepciji, hronične bolesti poput dijabetesa i mogu da daju opšte savete o zdravlju.
- Primalje se brinu o trudnicama i odojčadima. Zdravstvena nega pre rođenja deteta zove se 'prenatalna' a posle rođenja deteta 'postnatalna'.
- Kućna nega sastoji se od medicinskih radnika posebno stručnih za brigu o deci i njihovim porodicama i za održavanje zdravlja. Oni mogu da vas posete u vašoj kući.

Šta u slučaju da zatrebam pregled kod lekara specijalista?

Vaš lekar opšte prakse pobrinuće se za većinu vaših zdravstvenih problema, i odlučiće da li vam je potreban lekar specijalista (konsultant), ili trebate da odete u bolnicu. Svi u Velikoj Britaniji trebaju da čekaju na specijalistički pregled.

Bolnica će vam pismenim putem dostaviti podatke o vašem pregledu. Ako trebate tumača kod pregleda, nazovite bolnicu i to im recite.

Bolnički pregledi mogu da se održavaju u nekoj od bolnica udaljenih od mesta u kom živite, ali ako imate formular HC2, možete da dobijete pomoć kod putnih troškova.

Karton pacijenta.

Ako ste dobili karton pacijenta (plavu svesku), obavezno je nosite sa sobom na svaki zakazani termin sa lekarom ili zdravstvenim radnikom. U podatke u toj sveski uvid imate samo vi i NHS zaposlenici. Niko drugi nema pravo na uvid u tu svesku.

Ko još može da mi pomogne?

Lekovi

Ako lekar odluči da vam da lekove, napisaće vam recept. Recept odnesite u apoteku ili drogeriju. Za besplatne lekove potreban vam je formular HC2. Apotekar može da vam ponudi savete o lečenju manjih zdravstvenih problema. Neke lekove u apoteci možete da kupite bez recepta, uključujući i lekove protiv bolova i kašlja.

Nega zuba

Ako imate problema sa zubima, moraćete da posetite zubara. Za NHS negu zuba moraćete da se upišete kod zubara. Ako imate problema sa upisom kod zubara, kontaktirajte direktni broj NHS-a, ili lokalno poverenstvo za primarnu zdravstvenu zaštitu (Primary Care Trust).

Vid

Ako trebate pregled vida ili nove naočari, zakažite termin kod optičara. Oni imaju svoje radnje u skoro svim centrima grada. Formular HC2 pokriva troškove pregleda vida i nekih naočara: detaljnije se raspitajte kod optičara.

U slučaju da je ordinacija vašeg lekara opšte prakse zatvorena

Radno vreme ordinacije lekara opšte prakse je uglavnom od 08:30 do 18:30, od ponedeljka do petka. U bilo koje drugo vreme – noću, subotom, nedeljom ili državnim praznicima – biće vam pružena pomoć za zdravstvene probleme koji ne mogu da čekaju otvaranje ordinacije lekara opšte prakse.

Za pomoć nazovite dole navedeni broj dežurne službe, na kom ćete dobiti potrebne savete. Možete da budete upućeni da posetite lekara opšte prakse, ili vam zdravstveni radnik može doći u kućnu posetu.

Takođe možete da nazovete direktni broj NHS-a 0845 46 47 za savete o zdravlju ili za zdravstvenu pomoć izvan radnog vremena ordinacije lekara opšte prakse. Jeftinije je zvati sa zemaljskog telefona, na primer iz telefonske govornice, nego mobitelom.

Ako dobro ne razumete engleski jezik, na direktnom broju NHS-a ili u dežurnoj službi mogu da vam dogovore usluge tumača. Samo na početku poziva na engleskom jeziku pokušajte da kažete jezik kojim govorite. Ako uopšte ne znate engleski jezik, zamolite prijatelja, rođaka ili socijalnog radnika da nazove u vaše ime i pričekajte sa opisivanjem problema do uključenja tumača u telefonski razgovor. Moraćete da kažete svoje ime i adresu: ti su podaci važni i neće biti otkriveni nikom drugom.

<p>Za savete o zdravlju, nazovite direktni broj NHS-a: 0845 46 47 Za zdravstvenu pomoć izvan radnog vremena ordinacije lekara opšte prakse, nazovite:</p>

Šta da uradim u hitnom slučaju

Ako dođe do hitnog slučaja, odnosno ako se vi ili neko u vašoj blizini ozbiljno razbolite i ne možete da čekate otvaranje ordinacije lekara opšte prakse, nazovite 999 (besplatni broj) za hitnu pomoć, ili idite se obratite službi za nesreće i hitne slučajeve (Accident and Emergency Department) u vašoj lokalnoj bolnici. Ali, ovo su mogućnosti isključivo za hitne slučajeve. Ne obraćajte se službi za nesreće i hitne slučajeve za manje zdravstvene probleme.

Kontakt podaci lekara opšte prakse ili lokalnog zdravstvenog tima za pomoć azilantima:

ABOUT THE NHS

SERBIAN

OCTOBER 2005

HEALTH & HOUSING RESOURCES. UNIT 39 CONCOURSE HOUSE

DEWSBURY ROAD LEEDS LS11 7DF

T. 0113 2770999 F. 0113 2704753

email <lkelvin@healthandhousing.org>

